Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Minna Pappila, erikoistutkija

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Yleisesti ehdotetuista lakimuutoksista

- Ilmastonmuutoksen torjunnalla ei tule samalla pahentaa luontokatoa.
- Kotimaisin toimin on pyrittävä minimoimaan uusiutuvan energian hankkeiden aiheuttamia luontohaittoja.
  - Mahdollisia työvälineitä ovat kansalliset suunnitelmat, kaavoitus tai muu strateginen suunnittelu (ml. maakuntien/kuntien LUMO-ohjelmat).
- Ei tehdä nyt päätöksiä, joita on vaikeaa tai mahdotonta korjata tulevina vuosikymmeninä;
  - Varmistetaan suojelualueverkoston ja muiden tärkeiden luontoalueiden säilyminen.
  - Ei rakenneta arvokkaille tai korvaamattomille luonto- ja maisemakohteille.

Natura-arvioinnin ja YVA-menettelyn yhdistäminen (35 §)

- **YVA ei voi korvata Natura-arviointia;** menettelyissä ja tavoitteissa on merkittäviä eroja.
- Natura-arviointien **laatu ei saa heiketä; varovaisuusperiaatetta tulee aina noudattaa.**
- YVA-arviointi ei täytä lain edellytyksiä, mikäli Natura-arvioinnin osuus puutteellinen.
- Muutoksessa huomioitava myös valvovan ja ohjaavan viranomaisen resurssit (ELY-keskukset).

Natura 2000 –alueet (39 §)

- Lähtökohtana tulee olla, että Natura 2000 –alueita **ei käytetä** ko. hankkeisiin.
  - Jos tähän päädyttäisiin, Natura 2000 -alueiden osalta on tulkittava tiukasti edellytystä, ettei hankkeelle tai suunnitelmalle ole **vaihtoehtoista ratkaisua** + vaadittava riittävät LSL:n mukaiset kompensaatiotoimet
  - Muutos saattaa houkutella hakemaan poikkeuslupia

Uusiutuvan energian hankkeet ja erittäin tärkeä yleinen etu (39 §)

- Kaikki uusiutuvan energian hankkeet eivät aina ole erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia tai kansanterveyttä ja turvallisuutta palvelevia.
  - Uusiutuvan energian hankkeita on hyvin monenlaisia ja niiden ympäristövaikutukset sekä taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset riippuvat useista eri tekijöistä.
- **Seuranta**: Syke pitää erittäin tärkeänä HE:n mainintaa, että ympäristöministeriö ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin ja hyödyntää direktiivin mahdollistamia kansallisia rajoituksia, mikäli erittäin tärkeää yleistä etua koskevien säännösmuutosten seuranta osoittaa, että säännösten soveltamisalaa olisi perusteltua rajoittaa.

Eliölajien rauhoitus ja haittojen asianmukainen välttäminen (70 §)

- Tappamisen välttämiseksi ja häiriöiden estämiseksi tulee **tehdä riittävän tehokkaita toimia** ja ne on ilmoitettava jo **lupahakemuksessa.**
- RED III-direktiivin artiklassa 16b(2) viitataan mahdollisiin pilottihankkeisiin, joissa jäsenmaa voisi testata uusia lieventäviä toimenpiteitä ➔ LSL:n tulisi lisätä säännös, jonka perusteella hankkeesta vastaava velvoitettaisiin tekemään korvaavia toimenpiteitä, mikäli piloitoitavat toimenpiteet eivät ole osoittautuneet vaikuttaviksi.